Normalbelopp för existensminimum vid taxeringen 1969[1]

	Belopp i kronor för år Löneortsgrupp 3	4	5
1. Ensamstående	5.400	5.700	6.000
2. Sammanlevande makar och likställda	7.500	7.900	8.400
3. Tillägg för varje barn	840	900	960
4. Högsta existensminimibelopp vid skatteavdrag för preliminär skatt och taxering			
a) för ensamstående utan barn	6.750	6.750	6.750
b) för makar och likställda utan barn	9.000	9.000	9.000
c) för ensamstående med ett barn eller makar med ett barn	10.000	10.000	10.000
d) för ensamstående med två barn eller makar med två barn	11.000	11.000	11.000
o. s. v.			

Med uttrycket ”likställda” under punkt 2 här ovan avses skattskyldiga, som, utan att vara gifta, lever tillsammans, om de tidigare varit förenade i äktenskap eller gemensamt har eller har haft barn.

Som framgår av punkt 4 här ovan kan existensminimibelopp inte överstiga summan av ortsavdrag (2.250 resp. 4.500 kronor) och högsta belopp för extra avdrag enligt 50 § 2 mom. tredje stycket kommunalskattelagen (4.500 kronor och därutöver tillägg med 1.000 kronor för varje oförsörjt barn).

Normalbelopp har angivits för olika ortsgrupper. Härvid gäller samma ortsgruppsindelning som tillämpas i det allmänna avlöningsavtalet för statliga och vissa andra tjänstemän. — — — — — — — — —

Anvisningar angående tillämpningen av de av centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden fastställda normalbeloppen för existensminimum.

A. *Förutsättningarna för medgivande av extra avdrag på grund av att den skattskyldiges inkomst understiger hans existensminimum.*

För att befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för *preliminär* skatt skall kunna beviljas kräves jämlikt 41 § uppbördsförordningen att den skattskyldiges skatteförmåga är nedsatt på grund av nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet. *Befrielse från skatteavdrag kan således icke medgivas enbart av den anledningen att inkomsten är låg.*

[1] Tabellen samt följande anvisningar (transumerade) är hämtade från Centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens den 8 november 1967 utfärdade anvisningar till ledning vid bestämmande av existensminimum i det särskilda fallet under beskattningsåret 1968. – För beskattningsåret 1969 har nämnden utfärdat nya anvisningar den 11 december 1968.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-27 23:16:39

Beträffande kvarstående skatt gäller att befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för sådan skatt kan medgivas även om nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet icke föreligger. Härom hänvisas till andra stycket av anvisningarna till 41 § uppbördsförordningen.

Angående extra avdrag vid *taxering* till kommunal och statlig inkomstskatt stadgas i 50 § 2 mom. kommunalskattelagen jämte anvisningar och i 9 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt.

1. *Nedsatt arbetsförmåga.*

— — — — — — — — — — — — — —

Om arbetsförmågan uppgives vara nedsatt av psykisk orsak såsom missanpassning eller arbetsskygghet, torde försiktighet böra iakttagas vid prövning av ansökningen så att skattelättnad icke beredes arbetstagare med normal arbetsförmåga, som medvetet begränsar sin arbetsprestation i sådan omfattning att inkomsten av arbetet täcker allenast vad han behöver för sina levnadskostnader exklusive skatteutgifterna.

2. *Långvarig oförvållad arbetslöshet.*

I regel torde arbetslöshet få betecknas som långvarig, om densamma varar tre eller fyra månader i omedelbar eller i huvudsak obruten följd.

3. *Stor försörjningsbörda.*

Det torde i allmänhet få förutsättas att skattskyldig, som har att försörja tre eller flera barn, har stor försörjningsbörda. Är skattskyldig ensamstående och huvudsakligen sysselsatt i förvärvsarbete, torde försörjningsbördan kunna anses stor redan om två barn utan egen inkomst och utan möjlighet att lämna effektiv hjälp i hemmet förefinnes. Stor försörjningsbörda kan även föreligga för ensamstående med endast ett barn, där detta barn är i behov av ständig tillsyn och vård.

Stor försörjningsbörda kan föreligga även emot andra än barn, exempelvis syskon utan inkomst (se härom vidare under punkt 4 nedan).

4. *Annan därmed jämförlig omständighet.*

I 50 § 2 mom. kommunalskattelagen stadgas, att vid taxering extra avdrag må medgivas om skattskyldigs skatteförmåga under beskattningsåret varit väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige ägt tillgodonjuta allmänt barnbidrag, eller annan därmed jämförlig omständighet.

Befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag kan ifrågakomma i alla sådana fall där extra avdrag för nedsatt skatteförmåga vid taxering kan medgivas.

5. *Blandade fall.*

Skattskyldig kan självfallet som skäl att erhålla befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag åberopa flera orsaker, av vilka en kan falla under en av punkterna här ovan och en under en annan. Den lokala skattemyndigheten har då att bedöma den inverkan på skatteförmågan, som må föreligga genom de samverkande omständigheterna. Som exempel må anföras, att såväl nedsatt arbetsförmåga som stor försörjningsbörda kan åberopas på en gång. Även om i ett sådant fall ingendera av de anförda orsakerna ensam skulle kunna motivera befrielse eller nedsättning, kan de tillsammans utgöra tillräcklig grund härför.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-27 23:16:39

B. *Normalbeloppen.*

1. Jämlikt punkt 1 av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen är normalbeloppen för existensminimum i första hand avsedda för skattskyldiga, vilkas inkomst huvudsakligen härflutit av förvärvskällan tjänst.

2. Normalbeloppen avser *dels* ensamstående skattskyldiga och *dels* sammanlevande äkta makar och likställda. Tillägg för barn avser båda kategorierna. Om två skattskyldiga, som ur taxeringssynpunkt är att betrakta som ensamstående, sammanlever med gemensamt hushåll, skall för dem tillämpas det normalbelopp, som gäller för äkta makar.

3. I normalbeloppen beräknas bostad ingå med 1.800 kronor (ett rum och kök med uppvärmning) för ensamstående utan barn eller med ett barn samt för makar och likställda utan barn.

Återstående del av normalbeloppen avser andra utgifter såsom för kost, kläder, tvätt, hygien, gas, elektricitet, fackföreningsavgifter, andra nödvändiga medlemsavgifter samt smärre utgifter för tillfälliga behov.

Beträffande frågan om såväl höjning som sänkning av normalbeloppen med hänsyn till den faktiska hyreskostnaden hänvisas till vad därom anförts nedan under avdelning D punkt 1.

C. *Beräkning av den skattskyldiges inkomster.*

1. Bestämmelser härom finns meddelade i anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen.

2. Jämlikt punkt 1 av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen medräknas icke barnbidrag. Socialhjälp bör icke heller medräknas. Ersättning från försäkringskassa, sjukpenning vid yrkesskada eller ersättning på grund av arbetslöshetsförsäkring ävensom uppburna underhållsbidrag för barn och bidragsförskott och andra liknande icke skattepliktiga intäkter skall däremot medräknas.

3. Vid bestämmande av den inkomst, som skall jämföras med existensminimum, må från bruttoinkomsten avdrag ske endast för *nödiga* utgifter för inkomstens förvärvande t. ex. för resor till och från arbetet; avdrag får icke göras för gäldräntor eller för livförsäkringspremier, fackföreningsavgifter eller därmed likställda utgifter.

D. *Avvikelser från normalbeloppen.*

1. Beträffande det i normalbeloppen ingående värdet av bostad erinras om att i det enskilda fallet existensminimum må höjas eller sänkas i anslutning till den faktiska hyresutgiften under förutsättning, att bostaden inte anses vara för stor. Utgångspunkt bör därvid vara att som normal bostad som regel anses för ensamstående utan barn eller med ett barn samt för makar och likställda utan barn ett rum och kök. För familj bestående av tre eller fyra personer bör som normal bostad godtagas lägenhet om två rum och kök. För större familj må större bostad godtagas som normal. Anses bostaden onormalt stor, skall existensminimibeloppen fastställas efter kostnaden för bostad av normal storlek. Är bostaden större än "normal" men hyran så låg att "normal" bostad icke kan erhållas för lägre belopp, må undantagsvis även i sådant fall existensminimum fastställas med ledning av den faktiska hyran. Det må även påpekas, att det vid skatteavdrag förbehållna beloppet *tillfälligt* kan höjas över existensminimum, så att den skattskyldige erhåller rådrum att nedbringa hy-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-27 23:16:39

reskostnaden genom att hyra ut en del av bostaden.

2. Måste skattskyldig eller hans maka eller hemmavarande minderårigt barn enligt läkarintyg föra särskild diet, medförande extra utgifter för kost, bör tillägg till normalbeloppet göras i skälig omfattning.

3. Om skattskyldiga, som åtnjuter fritt vivre, såsom hemmasöner, hemmadöttrar eller hembiträden, i undantagsfall befinnes böra få extra avdrag för nedsatt skatteförmåga på grund av existensminimum, bör som normalbelopp anses de i skattetabellerna angivna värdena för fritt vivre med tillägg av skäligt belopp för vissa nödiga utgifter.

4. Beträffande avvikelser från normalbeloppen hänvisas i övrigt till anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen. Av vikt är att alla de förhållanden blir beaktade, vilka kan inverka på storleken av existensminimum i det enskilda fallet.

E. *Vid skatteavdrag förbehållet belopp.*

2. Om två makar eller likställda båda åtnjuter inkomst, bör det belopp, som förbehålles envar av dem, regelmässigt fördelas lika mellan makarna. I den mån normalbelopp icke kan utnyttjas av den ena maken bör det tillgodoräknas den andra maken. I enlighet med vad som anförts under punkt 2 B här ovan skall detta jämväl som regel gälla beträffande två skattskyldiga, vilka ur taxeringssynpunkt är att betrakta som ensamstående, därest de sammanlever med gemensamt hushåll.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-27 23:16:39